

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce **R. L.**, proti žalovanému **Krajskému úřadu Pardubického kraje**, se sídlem Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 3. 2007, č. j. SpKrÚ 23673/A/2006/ODSH/12, o uložení zákazu řízení motorových vozidel, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, ze dne 4. 3. 2008, č. j. 54 Ca 2/2007 - 64,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem ze dne 30. 10. 2007, č. j. 54 Ca 2/2007 - 39, vyhověl Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, žalobcově žalobě a zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 3. 2007 ve věci přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu a přestupku na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, jakož i jemu předcházející rozhodnutí vydané v I. stupni.

Rozsudek napadli kasační stížností jak žalovaný správní orgán, tak žalobce. Žalobce ve své kasační stížnosti nesouhlasil jednak s odůvodněním rozsudku a s myšlenkovými postupy soudu, jednak s tím, že soud - ačkoli zrušil i rozhodnutí vydané v I. stupni, a nejen

rozhodnutí žalovaného - nevrátil věc k dalšímu řízení právě správnímu orgánu I. stupně. V kasační stížnosti zároveň uvedl, že jsou u něj splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, a požádal proto jak o toto osvobození, tak o ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti.

Krajský soud nato zaslal žalobci formulář potvrzení o osobních, majetkových a výdělečných poměrech a vyzval jej, aby formulář vyplnil a ve lhůtě patnácti dnů vrátil soudu. Při doručování zásilky dne 10. 1. 2008 nebyl žalobce zastižen, a zásilka tak byla uložena na poště; ani tam si ji ale žalobce nevyzvedl. Krajský soud mu opětovně zaslal formulář; ani dne 6. 2. 2008 však žalobce nebyl zastižen a zásilku si později nevyzvedl. Krajský soud proto usnesením ze dne 4. 3. 2008 zamítl žalobcovy návrhy na osvobození od soudních poplatků a na ustanovení zástupce z řad advokátů a zdůvodnil to tím, že žalobce k výzvě soudu nedoložil, že nemá dostatečné prostředky. Soud tedy mohl posoudit jeho poměry jen podle obsahu spisu, z něhož však neplyne, že by žalobcovy poměry byly natolik tíživé, aby odůvodňovaly osvobození od soudních poplatků.

Žalobce napadl toto usnesení kasační stížností, v níž namítl, že v době, kdy mu byl marně doručován formulář, konkrétně od 6. 1. 2008 do 15. 3. 2008, byl prokazatelně mimo území České republiky. Uložení písemností tak bylo neúčinné a k jejich náhradnímu doručení nemohlo dojít. K tomu žalobce doložil kopii svého cestovního pasu s příslušnými razítky svědčícími o tom, že v době doručování byl mimo Českou republiku. Pokud nebude tato kopie postačovat, navrhl žalobce učinit dotaz na vlády jednotlivých států, ve kterých se v době doručování zdržoval. Dále žalobce krajskému soudu opětovně vytkl, že nevrátil věc správnímu orgánu I. stupně, a popsal, jaké potíže to působí. Jelikož se žalobce cítí být napadeným usnesením zkrácen na právech, navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Kasační stížnost není důvodná.

Žalobce namítá, že mu nebyl řádně doručen formulář, kterým by doložil své poměry, a že mu tedy soud neumožnil domoci se osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti; k prokázání svých tvrzení navrhl důkaz svým cestovním pasem. Nejvyšší správní soud však této žalobcově námitce nemohl přisvědčit - ne proto, že by se nezakládala na pravdě, nýbrž proto, že její pravdivost nezkoumal. I kdyby totiž nebylo neúspěšného doručování formuláře a žalobcovy nepřítomnosti v místě bydliště, byly tu jiné důvody pro zamítnutí žalobcových žádostí.

Účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být podle § 36 odst. 3 s. ř. s. na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků; dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. „*Návrhem*“, o němž hovoří citované ustanovení, se má na mysli návrh ve věci samé; tím je v této věci kasační stížnost podaná žalobcem proti rozsudku, jímž krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného a rozhodnutí vydané v I. stupni ve věci žalobcova přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu a přestupku na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi. Tato kasační stížnost patří k návrhům, které zjevně nemohou být úspěšné, neboť je i bez bližšího zkoumání nepřípustná.

Žalobce ve své žalobě ze dne 17. 4. 2007 namítal nezákonnost rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 3. 2007 (v pozdějších svých podáních dokonce jeho nicotnost) a domáhal se jeho zrušení. Krajský soud, jak již bylo uvedeno, této žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil. Žalobce však s takovým výsledkem řízení o žalobě nebyl spokojen a podal proti rozsudku kasační stížnost. V ní uvedl, že soud jednak nesprávně posoudil právní otázku, jednak vycházel z neúplných skutkových zjištění a konečně jeho rozsudek je i nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost. Žalobce v rozsudku postrádá původní text, který by již dříve nebyl publikován jinde: rozsudek je podle něj složen pouze z citací, odkazy na zákon jsou přitom velmi řídké. Žalobce nemůže přijmout rozsudek argumentačně vystavěný na prejudikatuře – ačkoli jím bylo vyhověno jeho žalobě – protože české právo není založeno na precedentech. Soud podle žalobce zcela pominul řízení před správním orgánem, které předcházelo soudnímu řízení ve věci sp. zn. 52 Ca 80/2006, ačkoli toto řízení bylo pro projednávanou věc velmi podstatné. Soud rovněž nepřipomněl správnímu orgánu veškeré důkazní návrhy vznesené žalobcem v přestupkovém řízení a nesprávně usoudil o otázce běhu lhůt v souvislosti se zánikem odpovědnosti za přestupek. Žalobce dále označil za „*nehorázný*“ tvrzení soudu o tom, že se žalobce svým postupem v přestupkovém řízení znevěrohodnil a jeho postoj je možno morálně odsoudit. Konečně žalobce vyslovil nesouhlas s tím, že krajský soud nepostoupil věc správnímu orgánu I. stupně, pokud zrušil i jeho rozhodnutí. Ačkoli soudní řád správní takový postup neupravuje, měl soud postupovat analogicky podle občanského soudního řádu nebo podle trestního řádu. Potud žaloba.

Má-li být kasační stížnost projednatelná, je třeba, aby její důvody spadaly do některé ze skupin vymezených v § 103 odst. 1 s. ř. s. Aby však bylo možno zkoumat, pod jaké z těchto důvodů lze zařadit námitky obsažené v kasační stížnosti, je v první řadě nutné, aby kasační stížnost napadala výrok ve věci samé. Směřuje-li kasační stížnost jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu, je nepřipustná (§ 104 odst. 2 s. ř. s.). Žalobce v petitu své kasační stížnosti ve věci samé navrhl, aby byl zrušen rozsudek krajského soudu „*v napadené části*“, aniž tuto část blíže označil; z obsahu jeho kasační stížnosti je však zřejmé, že stížnost směřuje pouze proti důvodům napadeného rozsudku. Žalobce výslovně připouští, že krajský soud jeho žalobě vyhověl; není však spokojen s tím, že soud byl podle něj ve své argumentaci málo originální a nevěnoval důkladnou pozornost těm aspektům věci, které žalobce považoval za obzvláště významné (ač zjevně i ostatní aspekty postačily soudu k tomu, aby napadené rozhodnutí správního orgánu zrušil, což bylo cílem celého řízení o žalobě). Výtky, které se týkají eklektického charakteru rozsudku, málo detailního zhodnocení průběhu správního řízení, nedostatečně zdůrazněných důkazních návrhů vznesených žalobcem ve správním řízení, právního názoru soudu na otázku běhu lhůt v přestupkovém řízení (který přitom neměl vliv na výrok napadeného rozsudku) a „*nehorázného*“ tvrzení soudu, nezpochybňují samotný zrušující výrok napadeného rozsudku. Naopak jde o výtky, které svědčí výlučně o žalobcově nespokojenosti s důvody rozhodnutí soudu a se způsobem, jakým byl zpracován rozsudek (proti samotnému zrušujícímu výroku žalobce nic nenamítá), případně - v poslední uvedené námitce - o žalobcově citové angažovanosti ve věci. Všechny tyto kasační námitky jsou proto nepřipustné, neboť směřují pouze proti důvodům rozhodnutí soudu, a zjevně tak nemají naději na úspěch ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s.

Zdánlivě stranou stojí výtka, podle níž neměl krajský soud postoupit věc žalovanému, ale správnímu orgánu I. stupně. Tato výtka se totiž na první pohled těsněji přimyká k samotnému výroku, jímž krajský soud zrušil nejen rozhodnutí žalovaného, jak bylo žádáno v žalobě, ale též rozhodnutí vydané v I. stupni. Bližší pohled však odhalí, že tento první dojem není správný. K tomu je třeba zabývat se povahou zrušujícího výroku vysloveného krajským soudem a vůbec možnostmi správního soudu při formulaci výroku rozhodnutí.

Ve srovnání s rozmanitostí výroků, jakými rozhodují soudy v občanském soudním řízení, jsou možnosti správních soudů velmi omezené. To souvisí s povahou správního soudnictví a s tím, že správní soudy mohou zasahovat do působnosti moci výkonné jen určitým přesně stanoveným způsobem. Jakkoli totiž již od účinnosti soudního řádu správního není správní soudnictví omezeno na pouhou kontrolu zákonnosti, nýbrž se zde uplatňuje princip plné jurisdikce, přesto není úkolem správních soudů, aby svými vlastními rozhodnutími nahrazovaly rozhodnutí správních orgánů, a samostatně tak upravovaly poměry fyzických a právnických osob k orgánům veřejné moci. Poskytování ochrany veřejným subjektivním právům se nyní, na rozdíl od minulosti (srov. někdejší část pátou občanského soudního řádu, ve znění účinném k 31. 12. 2002), děje vícero způsoby - srov. zejména řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, v němž soud ukládá nečinnému správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení a stanoví mu k tomu lhůtu, nebo řízení o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu, v němž soud může zakázat správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikázat mu, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem. V tradiční doméně správních soudů - tedy v řízení o žalobách proti rozhodnutím správních orgánů - ovšem zůstává rozhodování založeno na principu kasačním (zrušovacím). Výrok správního soudu v takovém řízení nemíří ke konkrétní úpravě vztahů, které jsou mezi žalobcem a žalovaným správním orgánem sporné, nýbrž jen vyjadřuje, zda napadené rozhodnutí správního orgánu obстоjí a i nadále může zakládat práva a povinnosti (zamítnutí žaloby jako nedůvodné podle § 78 odst. 7 s. ř. s.), nebo zda neobstojí a je třeba, aby správní orgán ve věci rozhodl znovu (zrušení rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení podle § 78 odst. 1, 3 a 4 s. ř. s.). K meritorním rozhodnutím (resp. výrokům rozhodnutí) správního soudu v takovém řízení je třeba přiřadit i to, jímž se upouští od uloženého trestu za správní delikt, popř. se takový trest zmírňuje (§ 78 odst. 2 s. ř. s.), jakož i rozhodnutí, jímž soud vyslovuje nicotnost napadeného správního rozhodnutí (§ 76 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li ve věci dány podmínky řízení, případně z jiného důvodu nelze návrh projednat (jde o návrh opožděný nebo předčasný, návrh podaný osobou k tomu zjevně neoprávněnou nebo návrh nepřipustný), soud návrh odmítne (§ 46 odst. 1 a 2 s. ř. s.); konečně i řízení zahájené řádným a k projednání způsobilým návrhem může být skončeno bez meritorního rozhodnutí, a sice zastavením (§ 47 s. ř. s.).

Tím je výčet možných rozhodnutí soudu v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu úplný. Soud musí při rozhodování vybírat z těchto typů výroků a jiné výroky volit nemůže; při formulaci konkrétního výroku se pak nemůže odchýlit od rozsahu a obsahu daného výroku ve smyslu jeho rozšíření, zúžení či změny, pokud to zákon výslovně nepřipouští. Ojedinelý případ, v němž soud vybírá ze dvou variant výroku, představuje ustanovení § 78 odst. 3 s. ř. s.: pokud soud ruší rozhodnutí napadené žalobou (tedy rozhodnutí vydané zpravidla ve II. stupni správního řízení), může zrušit i

rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo. Je tedy na soudu, zda zvolí výrok „prostý“ (tj. v němž se ruší právě jen to rozhodnutí, proti němuž již žalobce vyčerpal veškeré řádné opravné prostředky ve správním řízení a jež poté napadl žalobou) nebo výrok „složený“ (v němž se ruší rozhodnutí vydaná v obou stupních); pochopitelně tato volba nemůže být náhodná a musí být též v rozhodnutí zdůvodněna (srov. k tomu č. 1456/2008 Sb. NSS). Jinak ale platí, že výrok musí znít přesně tak, jak zákon žádá, a nelze jej ani nijak doplňovat, ani do něj nezahrnout vše, co do něj patří. Tak např. stručný výrok o tom, že žaloba se zamítá (§ 78 odst. 7 s. ř. s.), nelze obohacovat o výkladové instrukce týkající se případného dalšího postupu správního orgánu podle jeho vlastního pravomocného rozhodnutí ani o dodatek o tom, že věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení, protože řízení před správním orgánem již bylo pravomocně skončeno a z příkazu soudu, který se s rozhodnutím v něm vydaným přitom ztotožnil, pokračovat nemůže a nebude. Opačně platí, že soud se musí přidržet zákonem stanoveného znění výroku, aniž by cokoli vypustil: nelze tak zrušit rozhodnutí správního orgánu bez toho, že by soud zároveň vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, protože zákon takový postup žádá (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).

Posledně uvedený případ je příkladem výroku „složeného“ (v tom smyslu, že soud zde autoritativně provádí hned dvě činnosti najednou - tj. nikoli pouze ruší napadené rozhodnutí, ale též vrací věc žalovanému k dalšímu řízení); jde ovšem o situaci, v níž soud - hodlá-li žalobě vyhovět a napadené rozhodnutí zrušit - nemůže namísto takového výroku zformulovat výrok prostý, jak již bylo výše uvedeno. Není na jeho uvážení, jak naloží s věcí poté, co napadené rozhodnutí zruší (a to ani ve smyslu faktickém, ani ve smyslu formulace výroku). Nemůže si ji ponechat, postoupit ji orgánu podle své volby nebo ji vrátit někomu jinému než žalovanému, kdo už se věcí též zabýval - třeba orgánu I. stupně. To není možné ani v případě, že soud využil možnosti podle § 78 odst. 3 s. ř. s. a současně se zrušením rozhodnutí žalovaného zrušil i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně; zákon totiž ani v těchto situacích neupouští od jediného možného znění druhé části takového výroku, a sice *„věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení“*.

Tento výrok je tak nutno vnímat jako jeden celek. Ona část *„věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení“* nedosahuje ani takové míry samostatné existence, jaké požívají výroky závislé, typicky tedy výroky o nákladech řízení. Ty bývají vyslovovány pouze v souvislosti s výrokem ve věci samé, případně s jiným výrokem, jímž se řízení ve věci končí (ať už se tak děje ve stejném rozhodnutí, nebo v rozhodnutí odlišném týkajícím se pouze nákladů, které by ale nebylo vydáno, kdyby nebylo řízení ve věci samé). Přesto se však jedná z hlediska formálního o samostatné výroky, které - ač při zrušení výroku hlavního zanikají spolu s ním - mohou mít i samostatný osud (tedy například může být proti nim podán opravný prostředek, ač proti výroku ve věci samé účastníci nic nenamítají, jako je tomu v případě odvolání v civilním řízení soudním nebo v trestním řízení; nebo naopak proti nim není opravný prostředek přípustný, zatímco výrok hlavní napadnout lze, jako je tomu v řízení podle soudního řádu správního). Nic takového u probíraného výroku nepřipadá v úvahu. Jeho dvě části (1. *„rozhodnutí žalovaného se zrušuje“* a 2. *„věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení“*) od sebe nelze oddělit, a to ani v případě, že je mezi ně ve smyslu § 78 odst. 3 s. ř. s. vsunuta fakultativní část třetí podle schématu 1a. *„rozhodnutí žalovaného se zrušuje“*, 1b. *„rozhodnutí orgánu I. stupně se zrušuje“* a 2. *„věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení“*. Ani přítomnost části 1b neopravňuje soud

k tomu, aby ukončil celý výrok jinak, než že se věc vrací, že se vrací žalovanému, a že se mu vrací k dalšímu řízení.

Ať už jde tedy o výrok - v právě naznačeném smyslu - dvousložkový, nebo tříslložkový, jedná se o výrok jediný, vnitřně nerozštěpitelný na části 1 a 2, tedy na část týkající se zrušení rozhodnutí (jednoho či dvou) a část týkající se vrácení věci. (To ovšem neplatí o vztahu oněch dvou zrušujících částí - 1a a 1b - vůči sobě navzájem: žalobce, ač je spokojen se zrušením rozhodnutí žalovaného, může kasační stížností napadnout výrok o zrušení rozhodnutí orgánu nižšího stupně - právě proto, že zrušení rozhodnutí orgánu nižšího stupně je výsledkem myšlenkové činnosti soudu, a nikoli jen naplněním nutné formulace výroku předepsané zákonem, jako je tomu u vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení; k tomu srov. již citovaný judikát č. 1456/2008 Sb. NSS.) Výrok, jímž soud vyhověl žalobě a zrušil napadené rozhodnutí, prospívá žalobci jako celek, tedy včetně své části 2. Je-li žalobce spokojen s částí 1 výroku, případně s jeho částmi 1a i 1b, jako je tomu v projednávané věci, z povahy věci nemůže namítat nezákonnost části 2, která je s první částí neoddělitelně spjata. Zrušení rozhodnutí (jednoho i dvou) s sebou vždy nese vrácení věci k dalšímu řízení žalovanému; nespokojenost s takovým postupem je nespokojeností s výsledkem, jehož se žalobce sám domáhal (nebo se jediné sám domáhat mohl, protože formulace o vrácení věci k dalšímu řízení nebyla v této věci součástí žalobního petitu; to ale není podstatné).

Věc lze tedy shrnout tak, že námitka směřující podle své formulace pouze proti části výroku o zrušení rozhodnutí, nebo pouze proti části výroku o vrácení věci zasahuje výrok jako celek. Stejně jako nelze účinně navrhopvat vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení bez toho, že by se zároveň navrhovalo zrušení jeho rozhodnutí, není možné ani přimět kasační soud k tomu, aby projednával námitku, podle níž zrušeno sice být mělo, ale bez onoho nutného následku stanoveného zákonem v podobě vrácení věci žalovanému: otázka pak totiž zní, proč vlastně žalobce žalobu podával, nechtěl-li, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a vyslovil se i k dalším nutným úkonům s tím spojeným. Dosáhnout zrušení rozhodnutí není možné, aniž by současně s tímto úkonem byla věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení; pokud s tím žalobce nesouhlasí, je jeho námitka námitkou směřující pouze proti důvodům rozhodnutí. I na tuto námitku tak dopadá nepřípustnost ve smyslu § 104 odst. 2 s. ř. s., stanovená s ohledem na zásadu ekonomie řízení, v jejímž duchu se žalobce nemůže domoci přezkumu rozhodnutí, jehož vydání si sám vyžádal.

Kasační stížnost ve věci samé je tak složena toliko z nepřípustných kasačních námitek, a je tedy jako celek zjevně neúspěšným návrhem. Tato skutečnost je dostatečným důvodem pro nevyhovění žádosti o osvobození od soudních poplatků, jakož i na tom závislé žádosti o ustanovení zástupce z řad advokátů (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Krajský soud zamítl žalobcovy žádosti z jiných důvodů než z těch, které právě uvedl zdejší soud; to mu však nelze vytýkat. Jeho postup ve věci byl standardní: když dvakrát neúspěšně poslal žalobci formulář, logicky usoudil, že se mu od žalobce potřebných informací nedostane, a nezbylo mu tedy než žádosti zamítnout. (Žalobce si stěžuje na to, že krajský soud pochybil, pokud nezjišťoval, čím je způsobeno to, že si žalobce nepřebírá zásilky; to však není povinností soudu - naopak je právem účastníka takové příčiny prokazovat. To bude ale na místě jen v situaci, kdy je takové dokazování účelné, nikoli tam, kde by účastník se svými procesními návrhy nemohl uspět i z dalších důvodů, jako je tomu v této věci.)

Krajský soud však mohl zvolit i jiný postup: mohl - tak jako zdejší soud - dospět k závěru, že kasační stížnost ve věci samé je zjevně neúspěšná, a žádosti o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce zamítnout z tohoto důvodu. Pokud tak neučinil, bylo by v rozporu se zásadou procesní ekonomie i s právem účastníků na projednání věci v přiměřené lhůtě, aby zdejší soud jeho usnesení o zamítnutí žádostí rušil a aby mu uložil zamítnout žádosti znovu, ovšem z jiného důvodu. Výrok napadeného usnesení je správný, protože i podle názoru zdejšího soudu měly být žádosti zamítnuty; je proto na místě kasační stížnost zamítnout s tím, že důvody popsané v tomto rozsudku nahradí argumentaci obsaženou v usnesení krajského soudu (jejíž podloženost žalobce zpochybnil).

Je ale vhodné vrátit se ještě k obecnější otázce, nakolik může krajský soud posuzovat zjevnou neúspěšnost kasační stížnosti - tedy návrhu, o němž má rozhodovat Nejvyšší správní soud jako soud od krajského soudu odlišný a jemu instančně nadřízený. Jak plyne z judikatury zdejšího soudu, zjevně neúspěšný návrh se musí jevit jako neúspěšný na první pohled, bez jakýchkoliv pochybností a dokazování. Takovým návrhem může být například návrh opožděně podaný nebo návrh, který je výslovně vyloučen z meritorního přezkoumání (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 102/2007 - 72, dostupné na www.nssoud.cz). Uvedený závěr se ale vztahuje právě jen na případy, kdy krajský soud zkoumá při posuzování žádosti o osvobození od soudních poplatků zjevnou neúspěšnost návrhu ve věci samé, ohledně něž probíhá (či bude probíhat) řízení právě u něj a o němž by měl později rozhodovat on sám. V situacích, kdy krajský soud bude ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. posuzovat zjevnou neúspěšnost návrhu podaného ke kasačnímu soudu, musí být zaručeno, aby jeho případný závěr o zjevné neúspěšnosti návrhu nebyl zároveň překážkou, která by účastníku neprávem znemožňovala přístup k Nejvyššímu správnímu soudu.

Kritériem pro rozlišení mezi případy, kdy krajský soud může při rozhodování o žádosti o osvobození od soudních poplatků posuzovat zjevnou neúspěšnost návrhu adresovaného Nejvyššímu správnímu soudu a kdy tak činit nemůže, bude to, zda budoucí řízení před Nejvyšším správním soudem bude mít podle názoru krajského soudu charakter meritorního přezkumu, nebo zda pro toto řízení vůbec nebudou splněny předpoklady. Jinými slovy, bude-li kasační stížnost proti danému rozhodnutí krajského soudu přípustná, podaná včas a aktivně legitimovaným subjektem, nebude krajský soud moci zamítnout žádost o osvobození od soudních poplatků s tím, že podle jeho názoru nebude kasační stížnosti vyhověno; bude-li však kasační stížnost opožděná, podaná osobou k tomu zjevně neoprávněnou či nepřípustná, bude na místě, aby krajský soud zmíněnou žádost zamítl (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2006, č. j. 3 As 26/2006 - 69, dostupný na www.nssoud.cz). Naproti tomu nemůže krajský soud při rozhodování podle § 36 odst. 3 s. ř. s. připravit nemajetného účastníka o instanci tím, že by jako zjevně neúspěšný návrh označil takový, který je v rozporu s jeho vlastním právním názorem, vyjádřeným v rozhodnutí právě napadeném kasační stížností, a to bez ohledu na to, zda jde o rozhodnutí meritorní, nebo o rozhodnutí, jímž byla žaloba odmítnuta či řízení před krajským soudem zastaveno. Tím by se totiž vyjadřoval k otázce, jež byla předmětem sporu před ním samým, což přísluší toliko soudu instančně nadřízenému.

Krajský soud si tedy při rozhodování o osvobození od soudního poplatku za kasační stížnosti a o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti posoudí, zda podaná

kasační stížnost splňuje výše uvedené předpoklady k meritornímu projednání u Nejvyššího správního soudu: shledá-li, že tato vlastnost podané kasační stížnosti chybí, je na místě takovou kasační stížnost označit za zjevně neúspěšný návrh a žádost o osvobození zamítnout. Konečné slovo ohledně toho, zda byla kasační stížnost podána včas a k tomu oprávněnou osobou a zda šlo o kasační stížnost přípustnou, bude mít však pochopitelně sám Nejvyšší správní soud (podá-li účastník, jehož žádosti krajský soud právě z tohoto důvodu nevyhověl, proti takovému usnesení kasační stížnost).

Žalobce se svými námitkami tedy neuspěl; jelikož v řízení o kasační stížnosti nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou. O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. července 2008

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu